

Dušan Jelinčič

BUDOVO OKO

(Odlomek iz romana)

Katmandu je bil sredi tistega marčevskega dopoldneva sijajen kot še nikoli. Billy Curran je s širokimi pljuči in otroškim začudenjem vdihaval njegov vonj kadila in prahu ter se skušal spominjati, kaj je še ostalo od tistega Katmanduja, ki ga je spoznal pred toliko leti.

Nenaravno je pogledal uro, kot da bi bila ta gesta v tem mestu neprimerna ali odvečna. Čez dve uri ga na ameriškem veleposlaništvu čakajo vodja odprave Paul Lake in drugi. Običajni sprejem. Eden od tolikih, ki jih sovraži do dna srca. Poln dolgočasje in plitkih besed. Do sprejema je hotel čim bolj izkoristiti svoj čas in ujeti občutke, ki so ga vodili po teh ulicah pred dawnimi leti. Katmandu se je spremenil, ali sem se spremenil jaz, si je mislil Billy. Oboje je najbrž enako resnično. Pred petnajstimi leti je bilo tu vse bolj pristno, manj kaotočno in čistejše, v duši pa vse bolj jasno. Tudi takrat, ko sem osvojil osemtisočak Čo Oju, je vodil odpravo Paul. Njegov dolgoletni prijatelj. Nato sta se njune poti ločile. Paul je postal himalajec in je le še profesionalno vodil odprave ter z leti izgubil lep del navdušenja, ki se je spremenilo v rutino.

Billy pa je doštudiral medicino ter zaslovel kot eden najbolj priznanih psihiatrov na vsej Zahodni obali. Dr. Billy Curran iz Bostona, zdravnik obolelih duš, se je nasmehnil. Toda, ko zbolí moja duša, kdo me bo zdravil? Zmedeno je pogledal pred seboj in se zavedal, da je prispel na Durbar Square, trg kraljevskega dvorca. Na njem se je trlo turistov, zato se je z naglimi koraki povzpел po strmih stopnicah najbližje pagode, ki je čudežno samevala.

Billy je užival ob pogledu na množico pod seboj in se zamislil. Prišlo je vse tako nenadoma... Nepričakovan telefonski klic in glas, kot iz katakombe že zdavnaj pokopane preteklosti: »Sem Paul. Bi šel z mano na Everest?« Vzelo mu je sapo, žena pa, ko ga je videla, ga je vprašujoče pogledala. Dva meseca kasneje je že sedel v letalu v družbi dosti mlajših in neznanih ljudi, s katerimi ni imel nič skupnega.

Ni mu bilo povsem jasno, zakaj je sprejel ponudbo skoraj takoj. Ali zato, da bi dal močan sunek svoji razrvani duši in obstoju, ki je v zadnjem času zanj izgubil vsak pomen in ravnovesje, ali zato, ker je slutil, da je bil prvi Paulov čisto osebni cilj, ki ga je priznal le njemu, raziskati, kako sta pred letom dni pravi na Everestu umrla njegova prijatelja in stara soplezalca Jim Tyrer in Tony Milton.

Jim in Tony. Tudi onadva sta prešla mejo štiridesetih let in v večnem snegu in ledu iskala tisto, kar sta doma z leti izgubila. Neki, pač katerikoli smisel... Nekaj, kar lahko imata kot možnost... Nekaj, kar se lahko zgodi... Njuna smrt je ostala zavita v skrivnost. Paul mu je o tem govoril potihoma in skrivnostno. V tisti razkošni restavraciji v Manhattanu ga je Billy po petnajstih letih prvič videl, in kar ga je

najbolj začudilo, bil je neoprijemljiv in mimobežen, kot da je ostalo okrog te smrti marsikaj neizrečenega.

Billy se je živo spominjal tistega pogovora in Paulovih počasnih in umirjenih besed: »Jim in Tony sta v opoldanskih urah dosegla vrh in se takoj spustila na Južno sedlo na višini skoraj osem tisoč metrov. Dan je bil lep, onadva sta bila razposajena. Osvojila sta Everest. Na sedlu sta se ustavila, si v šotoru pripravila čaj in javila v bazo, da se odlično počutita in da se bosta v kratkem spustila v dolino. Kmalu me je presenetil njun nenavaden klic, ko sta mi rekla, da se je nad sedlom razbesnel vihar in da sta zato pribita v šotoru. A da bosta čim prej sestopila, komaj se veter malo unese, sta še zaškrtala v oddajnik. Vendar mi je drug plezalec, ki je čakal v nižjem višinskem taboru v Zahodni globeli zagotovil, da je bilo vreme nad sedlom jasno in da ne razume, zakaj se Jim in Tony obotavljata. Ko sem se hotel spet povezati z njima, se je zveza prekinila. Kljub velikim naporom je nisem mogel več vzpostaviti...« Takrat je Paul pomolčal. »Videl ju nisem nikoli več... Naslednjega dne sta se vrnila v bazo obe šerpi, ki sta bili z njima na vrhu, in se čudili, da alpinista še nista v baznem taboru. Sama sta se namreč dlje ustavila v drugem višinskem taboru, kjer sta prespala. Šerpi sta nato razlagali, da ko so bili na sedlu že pripravljene na odhod, sta jima Jim in Tony rekla, naj kar odideta navzdol, onadva da bosta prišla takoj za njima. Začela sta sestop in kmalu pozabila nanju. Saj veš, višinski nosači imajo svoj ritem. Le čudila sta se, da ju še dolgo nista videla na pobočju pod Južnim sedlom. Še najbolj pa sem se začudil jaz, ko sta mi zagotovila, da je bilo vreme, ko sta zapustila sedlo, jasno in brez sapice...« Paul in Billy sta nato nekaj časa molčala. »Nista se več vrnila. Kot da bi ju bil Everest pogoltnil... Odpravo smo nato na hitro končali. Bili smo tako zbegani in brez moči, da se nismo več povzpeli na sedlo. Le člane drugih odprav, ki so plezali proti vrhu, smo prosili, naj ga preiščejo. In veš, kaj so mi rekli? Da ni bilo o naših dveh rdečih šotorih ne duha ne sluha... Kot da bi se pogreznila v sneg... Če bi divjal orkan, bi razumel, da ju je odpihal v dolino, toda tudi oni so mi zagotovili, da je bilo vreme vseskozi lepo...« Takrat je Paul spet pomolčal ter nenadoma vprašal: »Sem te sedaj prepričal, da greš z mano?«

Billy se je razgledal po katmandujski dolini. Začuda ni nihče motil njegovega miru na stopnišču pagode na Durbar Squareju. In tako sem tu in se pripravljaj na naskok na Everest... ali pa na iskanje katerekoli sledi za prijateljema, ki sta skrivnostno izginila, ga je prešinilo. Marsikaj ga je še zadelo v pogovoru s Paulom. Po Jimovi in Tonyjevi smrti so hoteli vsi čim prej domov, kot da bi se bali nečesa neizrečenega, grozečega in neizrekljivega. Hoteli so ju čim prej pozabiti in izbrisati to izkušnjo iz skupnega spomina. Najbolj pa jih je prizadelo vedenje šerp. Dejali so, da ne gre izživati bogov, in napovedali njuno smrt...

Ko je zapihal veter, se je Billy zdrznil in pogledal na uro. Kmalu se bom moral premakniti od tod in se pridružiti drugim, ki so fanatično zaverovani v en sam cilj, ki zveni tako vzvišen, a je hkrati tudi tako človeški in banalen: osvojitev. Kdo smo mi, da osvajamo? Kaj in v imenu česa? In jaz sem v tem vrtincu, je pomislil. Za formo se ne bojim, je še razmišljal. Od dolgih in izčrpujočih treningov mi je ostala navada, da vsaj nekajkrat na teden pretečem desetino kilometrov, Himalajo pa poznam že od takrat, ko Čo Oju ni imel več skrivnosti zame. Ne gre za formo, ne! Gre za praznino, ki je v meni. Žena Evelyn mi je postala tuja, petletni Tim in osemletna Betty pa mi polzita iz občutka topline. In jaz sem raje nekam zbežal, da bi nekaj osvajal...

Billy je v zadnjem letu opravljaj svoj poklic vse bolj rutinsko, to pa so občutili tudi njegovi pacienti, ki niso več čutili v njem trdne opore. Začel se je posvečati vzhodnim filozofijam in verstvom, predvsem budizmu in hinduizmu, toda razoro-

ženo je občutil, kako sta njegov svet in duša daleč od poduhovljenega Vzhoda in njegovega podoživljanja notranjega sveta.

*

Alpinista se nista zavedela, kako je prišla druga ura ponoči. Nenadoma se je Robert dvignil s težko glavo in začel pripravljati čaj. Dobro uro je trajalo, da ga je skuhal dva litra, medtem je Gary glasno govoril v nemirnem spanju. Končno se je tudi on dvignil in začel brkljati po nahrbtniku. Ob štirih sta stopila iz šotora. Nebo je bilo jasno, zvezde so se začele skrivati. Opasala sta si nahrbtnika, vanj dala vsak po dve kisikovi bombi, si poveznila masko na obraz in odprla ventil. Ko sta začutila kisik v pljučih, sta globoko zadihala. Vseeno ju je zajela globoka utrujenost in imela sta trde noge. Mraz se jima je zarezal v kosti. Nekaj trenutkov sta postala, si dala znak za pogum in srečo ter odšla na pot. Odločno sta se zagrizla v strmino in se začela vzpenjati z dobrim ritmom.

Dan ju je presenetil že zelo visoko. Kmalu se je prikazalo sonce, strupen mraz pa ju še vedno ni izpustil iz svojih klešč. Odkar sta začela vzpon, nista spregovorila niti besedice. V glavi sta imela meglo, ki se ni in ni hotela dvigniti. Hodila sta kot v transu in se nista ustavljala. Ko je megla zajela tudi goro, je Robert porabil prvo kisikovo bombo, Gary pa pol ure kasneje, ko je belina delno popustila. Takrat sta se zavedala, da sta že na Južnem vrhu. Nista se mogla načuditi.

»Robert, tu sva že!« je osupnil Gary.

Mesto sta takoj spoznala po fotografijah, ki sta si jih mesece ogledovala po knjigah.

»Dobra sva,« je Robert tiho odgovoril.

»Dajva fotografirati, pa tudi javi v bazo, da sva na Južnem vrhu,« je velel Gary.

Robert je odprl zadrgo na notranjem žepu bunde in se zgrozil: »Bojim se, da sem pozabil fotoaparata na sedlu...«

»Robert, kaj si nor? Greš na Everest in pozabiš fotoaparata doma?« se je zadržal Gary.

»Oprosti. Verjetno sploh nisem vedel, kaj sem počel. In tudi sedaj ne vem... Vem le, da imam vrtoglavo in da govorim s težavo. Javi se ti v bazo...«

Gary je sam vzel fotoaparata in z njim šklocljal naokoli. Ko pa je hotel vzpostaviti vezo, je ugotovil, da oddajnik ne deluje. Dolgo je pritiskal gumbe in jih vrtel med prsti, a iz radia ni priklical nobenega zvoka.

»Čudno. Ne razumem,« je zamrmral. »In vendar sem menjal baterije in še sinoči poskušal zvezo. Vse je odlično delovalo...«

»Kaj govoriš, Gary? To si le sanjal. Sinoči se je nama obema bledlo ali pa sva spala. Nisva imela niti moči, da bi si pripravila material, kaj šele da bi se pogovarjala z bazo...«

»Ampak jaz se spomnim,« je protestiral Gary.

»Sanjalo se ti je,« je poraženo ponovil Robert. »Saj ni važno. Greva takoj na vrh in potem izginiva s te preklete gore...« je Robert pisknil nenavadno visoko.

V trenutku ju je spet zajela gosta megla. »Gor, gor! Greva gor!« je kot nor vpil Robert.

»Greva! Greva! Saj greva!« mu je enako blazno odgovarjal Gary. »Še eno uro in bova na vrhu. Še samo eno uro in bova zmagala!« se je drl naprej.

»Gary, prosim te, molči in štedi z zrakom,« mu je odgovoril Robert ter si spet poveznil kisikovo masko na obraz. To je bil znak za tišino in odhod. Le za utrinek je

ob težki glavi pomislil, kako daleč mu je sedaj beseda zmaga. Mislil je le na to, da bi hodil in hodil in se ne bi nikoli ustavil, ali pa se zvrnil v sneg in tam zaspal. Imel je mreno pred očmi in je mislil le na naslednji korak. A ta je bil začuda trden in enakomeren.

Pred Hillaryjevo stopnjo sta se ustavila. Z veseljem sta ugotovila, da je preko nje razpotegnjena vrh in se povlekla čeznjo. Pot na vrh je bila odprta, a začuda je nista bila vesela. Da bi že bila v šotoru, na toplem, daleč od te norišnice!

Nista vedela, kakšno vreme je; ali je megla ali je sonce, ali je toplo ali je mraz, ali pihava veter ali sneži, vendar sta se nenadoma zavedela, da nimata več poti pred seboj. Spogledala sta se ter si v preblisku lucidnosti čestitala in se nato objela. Bila sta na vrhu! Okoli njiju je bila slepeča svetloba. Hotela sta jo prebiti z očmi, pa se je še bolj stisnila k njima. Sesedla sta se h kitajski piramidi, Gary pa je že iskal fotoaparatus. Noro je pritiskal v vse smeri, dokler mu ni zmanjkalo filma. Spet je skušal vzpostaviti zvezo z bazo, a se je njegovo početje izkazalo za brezupno.

Nenadoma je Robert zajecal: »Gary, takoj izginiva od tod... Ta prostor je preklet...«

Robert je imel prisluhe, saj se mu je zdelo, da sliši Nuruja in Sonama, ki ga rotita, naj se vrneta v bazo, sicer bo prepozno.

Gary se je prestrašil prijateljevega glasu, pa tudi njemu se je že začelo blesti. S težavo sta se dvignila, si spet poveznila kisikovo masko in se kot omotična obrnila v dolino. Zdelo se jima je, da se jima bo od višine in utrujenosti razpočila glava, pa tudi od te mlečnobelega megle, ki ju ni hotela zapustiti. Gary je za trenutek pomislil, da je megla morda le v njiju in da je svet okoli njiju drugačen, kot ga vidita. Ko sta ponovno dosegla Hillaryjevo stopnjo, si je Gary sunkovito snel masko, odložil nahrbtnik, vzela iz njega kisikovo bombo in jo odvrget v sneg. »Ne potrebujem je. Tako bo vsaj lažje...«

Robert ga je začudeno gledal, a je nato storil isto. »Gary, kakšno vreme je?« ga je nenadoma vprašal.

»Zdi se mi, da je megla, a da je tudi svetloba... Mislim, da bom znorel...« je udaril.

»Gary, ta megla je samo v naju... Rotim te, greva dol... Na koncu sva z močmi...«

»Greva... Greva. Le prej te bom slikal na stopnji...« Pri tem je segel v bundo po fotoaparatus, ko pa se je nagnil k Robertu, ki je pravkar vtaknil prižemo na vrh, mu je fotoaparatus spolzel iz rok in se preko kamenja, ledu in snega zakotalil v dolino.

Gary in Robert sta ga osuplo pogledala in se nista zavedela, kaj se je pravzaprav zgodilo.

»Dol, dol!« se je brezglavo drl Robert.

»Dol, dol!« mu je noro odgovarjal Gary.

Robert je tekkel pred Garyjem, ko pa se je ta sesedel v sneg, ga je Gary prehitel in tekkel pred njim. Bila sta kot obsedena, saj sta občasno izprsil nečloveške glasove, ki jih je nato nadomestilo glasno ječanje.

Nista vedela, koliko je trajal njun blazni beg z gore. V prebliskih jasnosti sta se zavedala, da se vse bolj približujeta homogeni beli ravnini, ki se je v belini megle, ki ju je obdajala, zdela kot ocean.

Nenadoma, ko so se tla pod njima nenadoma zravnila, je Robert zavpil kot blaznež: »Šotori! Šotori!«

Zvrnil se je v sneg, takrat pa je zakričal Gary: »Šotori! Šotori! Šotori!«

Spet sta tekla, a nepričakovano ju je zajela gosta megla. Iz nje so se nenadoma

pojave velike in grozeče postave, ki so stegovale roke proti njima. Najprej ena, nato druga in tretja in četrta, peta, šesta, deseta, stota... Prva je že zgrabila Roberta in druga je trdo ustavila Garyja, a Robert se je spretno izvil prvi senci, Gary pa trdo porinil ob stran drugo, da se je opotekla in se zavalila v sneg.

»Beživa, Robert, beživa!« je Gary kričal kot blazen, Robert pa mu je odgovarjal kot v norem odmevu: »Beživa, Robert, beživa! Beživa, Robert, Beživa!«

Alpinista sta spet imela strmo vesino pred seboj in mlečno belino pred očmi. Tekla sta, se opotekala, se prijemala za vrvi, se ob njih zapletala in sesedala. Naposled sta se zasopla ustavila, se v bežnem medčasu jasnovidnosti s prižemo pritrčila na vrvi, se usedla v sneg in se po njem spustila v dolino.

Njuni klici so bili tokrat klici veselja, blaznosti in razposajenosti, ki pa so zamrli, ko sta se po neskončno dolgem in brezglavem navpičnem norenju na robu preživetja naposled znašla v nekakšnem obrnjenem amfiteatru neskončnega snega. Takrat sta se končno ustavila, se sesedla v sneg in zajokala od onemoglosti.

*

Proti večeru je vročina popustila in Paul se je sproščeno sprehajal po ozkih katmandujskih ulicah. Vse je bilo postorjeno, vse formalnosti opravljene. Sedaj je odpravo čakal le dokončni odhod domov, Paul pa se je končno lahko brez skrbi posvečal brskanju po pisanih trgovnicah in nakupovanju drobnih daril za domače. Paul si je raztreseno ogledoval razstavljeno kramo in se brez zanimanja pričkal s prodajalci.

Bil je prazen, kot da bi mu odprava izžela vso energijo in življenjsko voljo, ki jo je premogel. Pojutrišnjem bomo na letalu in takrat bo res konec, si je mislil. Zadnja dva tedna, odkar je umrl Billy, je prvič resnično občutil, kaj pomeni samota. Ko nimaš ob sebi človeka, ki bi ga poiskal in mu rekel, da se vate zahrbtno vtihotaplja tesnoba. Spomin mu je poromal na te zadnje dneve, pa so bili kot zabrisani v njegovih mislih. Alpinisti, ki so bili najprej jezni nanj, so ga nato ignorirali. Spomin na Billyja, ki je bleдел iz dneva v dan pri vseh, tudi pri njem... Le sedaj se mu premočno vrača, ko se sam podi po uličicah Tamela in nima človeka, s katerim bi zavil v dušečo čajnico, polno gostih eksotičnih vonjav in smradu po vsakovrstni umazaniji. Počasi je plahnel tudi spomin na dneve, ki jih je prebil v bazi pod Sagarmato in verjel v njeno osvojitve. Le Temba in Karma, ki sta spremljala odpravo tudi v Katmanduju, sta ga spominjala tistih divjih dni na ledeniku pod Ledenim slapom. Nosaška sezona se je namreč praktično končala, onadva pa sta pomagala alpinistom pri vseh majhnih in velikih opravilih, kjer so imeli opravka z domačini.

Ko je padel mrak, ga je začela stiskati tesnoba. Vse luči so se mu zdele temne in vse opojne vonjave sandalovega kadila smrdljive. Ko se je znašel pred neko šerpovsko trgovino alpinističnega materiala, je njegovo pozornost priklicala turkizna svetloba, ki se je razlivala izpod debelih, ročno izrezljanih lesenih vrat. Nenadoma je nezadržna sila usmerila njegove korake prav k tem vratom. Za trenutek je postal pred njimi, nato je vstopil. Bila so odprta in so komaj slišno zaškripala. Za trenutek je nenavadna luč z odenki indigo in vijoličaste barve udarila vanj, da je zamižal. Ko je ponovno odprl oči, je videl svetlobo le na koncu hodnika. Sledil ji je in skoraj trčil v druga vrata, ki jih je odločno odprl, kot da bi ga v to silila neka nadnaravna energija.

Paul se je znašel v obokanem opekastem prostoru, ki je spominjal na notranjost templja. V kotu je bil oltar, na njem pa je gorel rumen ogenjček, kot da bi kdo

pravkar vrgel vanj riž in kadilo. Nenadoma so se odprla manjša stranska vrata, ki so bila za glinastim stebrom v polmraku, in obzarjen od svetniškega sija se je prikazal modrec s suvereno sivo brado, ki se mu je košatila na prsih.

Paul je onemel, modrec pa se mu je približal in ga svečano vprašal: »Ali veš, kdo sem?«

Paulu se je na jezik osuplo vsililo ime človeka, ki ga je spoznal v drugačnih časih, drugačnih razmerah in drugačni svetlobi: »Lama Deva!«

Modrec se je nasmehnil: »Da, prav jaz sem, Lama Deva. Dolgo sem te čakal in vedel sem, da boš prišel. Kmalu se boš vrnil domov, jaz pa ti moram še marsikaj povedati...«

»O... Billyju?« je zadržano vprašal Paul, kot da bi se bal tistega, kar mu bo o njem izdal.

»Tudi o Billyju...« je odvrnil modrec, »in o tistem, kar ti ni utegnil povedati...«

»Kako to misliš?«

»Vse boš zvedel. Le poslušaj me.«

Paul ga je krotko pogledal, Lama Deva pa je začel: »Povedal ti bom zgodbo...«

»Čigavo?« je zahlastal Paul.

»Svojo... Kot veš, jaz sem budistični menih, ki si je pridobil čast in dolžnost lame. A nisem bil vedno na Swayambunathu, kjer ste me spoznali ti, Jim, Tony in... Billy. Ne, ne, svojo pot sem začel kot mlad menih pred mnogimi leti v samostanu Rongbuk pod Sagarmato v Tibetu. Kasneje, ko sem moral zapustiti Rongbuk, kot drugi pripadniki rdeče sekte Sakjapa, ker so ga zasedli menihi rumene sekte Gelugpa, sem živel kot puščavnik tik pod Sagarmato, da sem jo imel stalno na očeh. Silno me je privlačevala, saj sem vedel, da se je tam začelo vse stvarstvo. Z redkimi drugimi menihi smo si zgradili nekakšne zasilne kamnite staje, ki smo jih prekrili z jakovo kožo, in molili, da bi se duhovno približali bogovom, ki nas gledajo z višine. In ne samo duhovno... Vse bolj, ko smo gledali Sagarmato, se je v nas porajala želja, da bi se povzpeli nanjo. Nekateri menihi so se te zamisli prestrašili, češ da je bogoskrunska. Bogove lahko le molimo, a se jim ne smemo približati, so pravili, sicer se nam lahko maščujejo za našo predrznost in domišljavost. Sam sem pa mislil, da so bogovi ustvarjeni zato, da so nam za zgled na poti do popolnosti, in da je naša želja, da se jim približamo, upravičena. Kmalu sem prepričal tudi druge skeptike in začeli smo se pripravljati na vzpon na vrt bogov in demonov – Sagarmato. To je bilo v tistem času, ko je mančurski cesar spet vzpostavil kitajsko oblast v Tibetu, potem ko je spodil muslimanske tatarje, ki so opustošili prestolnico Lhaso. Takrat so nam še pustili avtonomijo, vendar so morali oni potrditi imenovanje Dalaj Lame. No, pustiva to... Dolga leta sem z drugimi puščavniki pripravljaval vzpon na Sagarmato. Preučevali smo vreme in vetrove, sami smo kovali material in si celo omislili nekakšno kisikovo vrečo iz jakovega želodca. Vanj smo dali natrijev hipoklorit, tako se temu učeno reče, kajne?, nato po kapljicah spuščali vodo. Kemična reakcija je ustvarila kisik! Tako smo iznašli prve kisikove maske, kot smo iznašli prve, sicer zelo primitivne, dereze in cepin. Ko smo bili končno pripravljani, tudi fizično, saj smo vsak dan telovadili, dvigali kamenje in pretekli dolge kilometre po ledeniku, smo odšli na pot. Bila nas je šesterica mladih menihov, ki smo imeli strašno željo in strast, da se približamo bogovom. Mnogo dni nas je na grebenu, ki se dviga s Tibeta na Sagarmato, preganjal strupeni mrzav in nas premetaval silni veter. Kolikokrat smo mislili, da bi se vrnil in se odpovedali nameri, ki smo jo pestovali v srcu dolga leta, a na koncu sta le zmagali močna volja

in želja, da srečamo bogove. Na poti so od mraza in izčrpanosti umrli štrije menihi. Naposled sem nekega večera srečno dosegel vrh z najmlajšim menihom v skupini. Ko sem gledal svet pod seboj z najvišje točke, sem si mislil, da lahko sedaj tudi umrem od sreče. A mi to žal ni bilo dano. Najbrž so nama bogovi, ki so naju hoteli nagraditi za vztrajnost, pomagali pri srečnem povratku v dolino. A tam so se šele začele težave. Menihi rumene sekte, ki so živeli v Rongbuku, so zasumili, da se dogaja nekaj velikega, zato so naju ob vrnitvi zajeli skupno z menihi, ki so živeli z nami puščavniško življenje in nam pomagali pri pripravah na vzpon. Odvedli so nas v Rongbuk in skušali iz nas izvleči, kaj se je bilo zgodilo. Izdal nas je prav mladi menih, ki je dosegel vrh z menoj. Hotel se jim je prikupiti, izdati sekto Sakjapa in se pridružiti njihovi, Gelugpa. Vendar so dobro vedeli, da tisti, ki izda enkrat, lahko izda tudi drugič, zato so ga ubili, druge menihe pa spet spodili v njihove puščavniške domove pod Sagarmato, kjer niso imeli možnosti srečevati drugih menihov in sploh nobenega drugega živega bitja. Če pa bi prišlo do takih bežnih srečanj, bi jim nihče ne verjel. Mene so zaprli v manjšo celico, ki se nahaja na najbolj odročnem koncu samostana Rongbuk, zazidali vrata ter pozabili name. Takoj sem se lotil pisanja spominov, saj so mi pustili črnilo, pero in papir. Vedel sem, da imam zelo malo časa na razpolago in da mi bo po nekaj dneh začel pešati spomin in da se mi bo začelo blesti. A pred smrtjo sem uspel zapisati resnično zgodbo Sagarmate, ki je še vedno zabeležena v zvezku v celici, saj je niso odkrili Kitajci na svojem uničevalnem pohodu in niti pri kasnejšem popravilu samostana. Skrivnost Everesta je še vedno zakopana v nedrih Rongbuka...«